PIKKULOTTA

Talvinen tiemme

Kutsuvat valkeat hanget meitä,
kutsuvi talvinen isänmaa.
Metsä ja ladut on lottien teitä
siellä he intonsa kasvattaa.

Aurinko armainen hopeitansa
heittävi etehen hiihtäjän.
Kauneimmat aartehet sielussansa
hohtavat keväässä elämän.

Valkea, puhdas on talvinen tiemme.
Mistäpä löytänet kirkkaampaa?
Puhdasna lottien viirin viemme,
minne vain kutsuvi isienmaa.

Lyyli Varsta.

II vuosikerta - Julkaisija: Lotta-Svärd Keskusjohtokunta. - N:o 2 - 1939

"— Olette meidän kirjeemme.
— Olette Kristuksen kirje".

2 Kor. 3:2, 3.

Jumalan Apostoli nimittää omituisella tavalla läheisiään. Hän kutsuu heitä »kirjeiksi». Sehän on omituinen nimitys. Mutta jos tarkemmin ajatellaan tuota nimitystä, niin on se monessa suhteessa kuvaava ja paljon sanova. Jokainen meistä on varmaankin joskus kirjoittanut jonkun kirjeen. Moni on myös saanut vastaanottaa kirjeen joko sukulaiseltaan tai tuttavaltaan. Te tiedätte, rakkaat pikkulotat, että kirjettä kirjoitettaessa tahdotaan jotain antaa niillä sanoilla, joita kirjeessä käytetään. Ne sanat ovat kuin meistä lähteneitä osasia, jotka antavat kuvan kirjeen kirjoittajasta. Kirjeen lukija muodostaa käsityksensä sen lähettäjästä tuon lukemansa kirjeen perusteella. Kirje on todistuskappale, joka voi saada paljon aikaan.

Tämän me ehkä ymmärrämme ilman muuta, mutta miten verrata ihmisiä »kirjeisiin». Miten voivat esimerkiksi pikkulotat olla »meidän kirjeemme?» Asia on oikeastaan hyvin yksinkertainen. Katsokaahan. Me isot lotat tahtoisimme teidän, pikkulottain, välityksellä sanoa monta hyvää, rohkaisevaa sanaa Suomen tytöille ja sille ympäristölle, missä he elävät ja puuhailevat. Me emme voi kaikille heille kirjoittaa, mutta me koetamme puhua teille, pikkulotat, niistä asioista, jotka ovat meille läheisiä ja rakkaita. Me toivomme ne siten kirjoittavamme teidän sydäntenne »tauluihin», joita toisetkin voivat lukea. Te olette silloin niitä »kirjeitä», joista raamatun opettaja puhuu. Olisi paljon puhuttavaa näistä »kirjeistä» ja niiden sisällöstä. Tahdomme vain muistuttaa yhtä tärkeätä seikkaa. Te joudutte olemaan myös Kristuksen, lasten Auttajan ja Vapahtajan, »kirjeitä», jos avaatte sydämenne vastaanottamaan sitä sanomaa, mitä Hän tahtoo kauttanne sanoa. On ihmeellistä kulkea Jeesuksen »kirjeenä». Vaikeata se on, sillä eihän siinä kirjeessä saisi olla virheitä eikä tahroja. Mutta hyvä Jumala voi auttaa niin, että näitä kirjeitä voidaan lukea, vaikka niissä on suuria puutteellisuuksiakin, kunhan vain aina muistamme, että Jumala toivoo meidän olevan Hänen »kirjeitään».

Tahdothan sinä, rakas pikkulotta, olla isänmaan ja Jumalan kallisarvoinen »kirje», sanansaattaja?

Fanni Luukkonen.

"Ilomielin valmiina palvelemaan, kun kutsuvi syntymämaani!"

— Tämä on meidän kaikkien pikkulottien yhteinen tunnuslause. Se sisältää paljon. Kun sitä rupeaa tarkemmin ajattelemaan, on siinä paljon sellaista, jota ei ensisilmäyksellä ymmärräkään. Miten voikaan yksi lause sisältää niin paljon!

Tarkastelkaamme tässä nyt lähemmin tätä jokaiselle pikkulotalle tuttua lausetta.

— Ensimmäinen sana, se, jolla lause alkaa, on »ilomielin». Ilomieli, mitä se on? Jokainenhan me tiedämme omasta kokemuksestamme sen, että kun on hyvä olo, niin on mielikin iloinen. Mutta ilomieli ei kestä aina. Tulee joskus pahamielikin ja se on paljon raskaampi kuin ilomieli. Ilomielihän onkin keveä. Pikkulotalla pitäisi olla ilomieli jokaisessa askareessaan. Voi kuinka vaikeata se monasti onkaan. Jonkin kiusallisen tilanteen tullen ei tahdo voida olla iloinen, ei vaikka kuinka yrittäisi, vaan esiin pyrkii väkisinkin se pahamieli. Mutta se, joka tässä auttaa on *hyvä tahto*. Ensimmäisillä kerroilla ei sekään tahdo auttaa, mutta kun yrittää aina silloin, kun se pahamieli pyrkii esiin, niin jopa viimein onnistummekin ja sitten on jo paljon helpompi seuraavilla kerroilla. Ilomieli ilmaisee myös alttiutta, puhtautta ja eiköhän myös rehellisyyttä?

Pikkulotille sanoo tämä ensimmäinen sana: työnsuorituksessa on onnistumisen ensimmäinen ehto ilomieli!

Seuraava sana on »valmiina». Aina valmiina, oli hetki mikä hyvänsä, sillä valmius on seuraavaksi tärkein ilomielen jälkeen. Valmiskaan ei voi olla ellei ole alttiutta, ellei olisi ilomieltä.

Kolmas sana »palvelemaan» ilmaisee uhrautuvaisuutta jonkin toisen hyväksi. Palvelua on kahdenlaista, vapaata palvelua ja palvelua, josta seuraa palkka. Kumpaakohan palvelua pikkulottain palvelu on? — Vapaata palvelua. Tässäkin tarvitaan ilomieltä, tarvitaan jalomielisyyttä. Me teemme tätä vaatimatonta työtämme vapaaehtoisesti ilman mitään vaatimuksia tahi palkkiota. Siinähän onkin lottajärjestön pääajatus, että työskentely on vapaaehtoista palvelua yhteisen suuren aatteen hyväksi.

Tämän jälkeen seuraa lyhyt sana »kun», mutta silläkin on suuri sisältö. Se tarkoittaa

nykyhetkeä ja se suuntaa kauaksi tulevaisuuteenkin ikäänkuin tahtoisi sanoa: kerran se on tapahtuva. Mutta jos tämän kun-sanan tilalla olisi sana »jos», niin koko lause olisi aivan eriajatuksellinen. Sillä »jos» tarkoittaisi jotain, joka on epävarmaa, joka on vielä hämärän peitossa, joka on kaukaista nykyhetkelle. Sana »kun» selventää meille totuuden, se ei anna meidän ajatuksissamme sijaa sanalle »jos».

»Kutsuvi» on sana, joka ilmoittaa meille, että meitäkin kutsutaan nyt, ja voidaan kutsua kerran, suuren hädän tullen. Kun kutsutaan, odotetaan meiltä, että kuulemme kutsun ja otamme vastaan sen. Senjälkeen tarvitsemme kutsumuksen. Eiköhän vainen ole siinäkin kutsumusta tarvittu, että olemme pikkulotiksi liittyneet, vai olemmeko ilman aikojamme vaan seuranneet toisten esimerkkiä? Kutsumus on suuri lahja ja siksi onkin hyvä muistaa ettei mitään suurta koskaan suoriteta, jollei tunne kutsumusta. —

Viimeinen sana, johon kaikki edellinen päätyy. Kaikki se, mihin me tarvitsemme ilomieltä, valmiutta, uhrautuvaa palvelua, uskoa nykyhetkeen ja tulevaisuuteen sekä miksi tarvitsemme kutsumusta, on *synnyinmaamme*, tämä meidän kotimaamme, jonka Luoja on hyvyydessään meille lahjoittanut. Täällä me olemme syntyneet ja täällä kasvamme pikkulottina kelpo kansalaisiksi suurelle, kauniille isänmaallemme. Täällähän me haluamme kuollakin ja tulla kätketyksi synnyinmaamme siunattuun multaan.

VALKOISTA VEHNÄSTÄ

Oli kylmä helmikuinen aamupäivä. Yksinäinen hevonen veti jäljettömällä järven jäällä työrekeä, jossa istui heinätukko selkänojanaan kaksi äitiä, kummallakin sylissään pieni ehkäpä noin kolmivuotias tyttönen.

Tämä tapahtui juuri sinä talvena, jolloin maassamme oli sota, taisteltiin rakkaan Suomemme vapauden ja itsenäisyyden puolesta.

Matkalla olivat kohti tuntemattomia kohtaloita pieni Riitta ja Leena. He olivat aluksi aivan äänettömiä hämmästyksestä. Matkavalmistuksiin ei ollut saanut käyttää kuin puolisen tuntia. Koko pitäjää hallussaan pitäneet punaviholliset olivat sattumalta menneet pitäjän eteläkolkkaan tanssiaisjuhliin, millä välillä pikkutytöt äiteineen pääsivät pakenemaan pois kotipitäjästään kohti pohjoista, sinne, missä isätkin joi olivat olleet parisen viikkoa.

Kärsivällisesti tytöt istuivat tunnin toisensa jälkeen hevosen vastahakoisesti ponnistellessa eteenpäin kinosten keskellä.

Eivät pikkutytöt ymmärtäneet, kuinka suuret ja vakavat asiat odottivat juuri ratkaisua. He lauloivat iloisia leikkilauluja, pyysivät vaihteeksi äitejä kertomaan hauskoja satuja, jotta aika kuluisi.

Eivät aavistaneet tyttöset, kuinka äitien sydämet olivat levottomat. Äidit eivät tietäneet ajettiinko heitä takaa ja löytäisivätkö ehkä ensinkään perille iltapimeän juuri aivan keritessä uhkaavaksi.

Pääsivāthän he sitten ennen puoliyötä varmaan hyvien enkelien suojissa seudulle, joka oli isänmaan vapautta puolustavien »valkoisten» vallassa.

Täällä vieraalla seudulla pikku tytöt tapasivat toisensa joka päivä ja pikku pakolaisista tuli oikea ystävyspari.

Iltaisin tyttöset usein istuivat vieraan kodin leveässä keinutuolissa kertoen kumpikin muistojaan sieltä oikeasta omasta kodista kaukaa järvien toiselta puolen.

Riitalta oli jäänyt Tiina-nukke ja Leenalta Ella aivan sodan jalkoihin. Riitta oli kuitenkin varma Tiinan säilymisestä, koska hän oli ennättänyt juuri lähtiessä sen kätkeä isän paperikoriin. — — —

Pitkältä tuntuneen odotusajan jälkeen ruvettiin täyttätotta puhumaan tytöille kotiinpaluusta.

Taaskin kerran aurinkoisena loppumaaliskuun aamuna juuri marianpäiväjuhlan aattona istuivat tytöt reessä. He istuivat oikein vällyissä nojaten leveän kirkkoreen selkämykseen. Nyt ajettiin reippaasti hyvää tietä kotiseudulle. Kaikkien mieli oli täynnä kiitollisuutta hyvää Jumalaa kohtaan, joka oli antanut »valkoisille» voimaa karkoittaa viholliset kotiseudulta ja koko tienoolta.

Riitan ja Leenan ystävyyssuhde oli lujittunut niin vankaksi, että nyt kotiinpalattuaankin kohtasivat jokapäivä verrattain pitkästä matkasta huolimatta.

Hyvät pienet lukijat, voittéko kuvitella, etteivät Riitta ja Leena ensinkään muistaneet edes minkälaisia ovat karamellie ja suklaamakeiset, eivätpä edes olleet nähneet valkoista vehnäleipää. Sota-ajan maalaislapsi vieraantui kaikista näistä, joita ei edes ollut näytteillä.

Heidän ainoana ylellisyytenään olivat äidin valmistamat siirappinekut ja pienet voileivät.

Eräänä päivänä juoksi Leena hyvin tärkeänä Riitan luo kertomaan uutisia.

»Kas tuossa» sanoi Leena ja veti esiliinansa taskusta käärön, josta otti esiin kaksi pientä mustaa nappia. »Mummo on tänään siivonnut lipastoaan ja löytänyt kauniista pienestä pahviaskista kaksi tällaista, ne ovat syötäviä ja niiden nimi on suklaanappi», nauroi Leena. Riittakin nauroi, eikä tahtonut uskoa että ne olivat syötävää.

Napit olivat herkullisia tyttöjen mielestä.

»Tiedän hyvin ihmeellisiä asioita», jutteli Leena edelleen, »kun sota loppuu, vie isä meidät Helsinkiin sellaiseen suureen saliin, suurempaan kuin kansakoulu, sen paikan nimi on Fazer ja siellä on seinät täynnä hyllyjä ja hyllyillä näitä suklaanappeja niin paljon, ettemme jaksa edes kantaa kotiin. Sellaista hauskaa on sitten kun sota loppuu.»

»Tiedän minäkin ihmeitä», kertoi Riitta.

Jos meiltä vietäisiin synnyinmaa, niin vaikea meidän olisi toteuttaa tunnuslauseemme ajatukset. Mutta nyt on meillä vielä synnyinmaa ja nyt on aika palvella sitä ja vaalia, ettei sitä meiltä koskaan ryöstettäisikään!

Tytöt! Ilomielin valmiina palvelemaan, kun kutsuvi syntymämaani!

Eeva Välimäki.

Tämä kuva on Puumalasta vapaussodan ajalta. Joukossa näette, pikkulotat, teidän ikäisiänne tyttöjä. Isänmaa kutsui ja he olivat ilomielin valmiina palvelemaan.

»Äiti sanoi, että jouluksi saadaan sellaisia jauhoja joista leivotaan ihan valkoista pullaa.»

»Sellaistako kuin lumi tai paperi taikka ihan maito», nauroi Leena? »Et suinkaan sinä vaan narraa?»

»Kylläpä on kummallista saada valkoista pullaa», juttelivat tytöt.

Kun sitten tuli joulu vuonna 1918, oli varakkaassakin maalaisperheessä parhaana ihmeenä oikea valkoinen vehnäleipä. Saivat sitä Riitta ja Leenakin. Vielä kummallisempaa, että ihan oman kylän puodista vähän myöhemmin ostivat ystävykset kerran koko rasiallisen suklaanappeja. Se oli heistä todella niin ihmeellistä, etteivät tietäneet, elivätkö unta vai todellisuuttako.

Tuskinpa te lukijat monista komeista joululahjoistanne osasitte iloita niinkuin Riitta ja Leena silloin jouluna yhdestä valkoisesta vehnäleivästä ja siitä, että maassa oli rauha.

Kunpa ymmärtäisitte, pienet ystävät, mikä suuri lahja »maassa rauha» meille on.

Hagar Sarasto.

Lapset

Ajatelkaa suuria asioita ja etsikää itsellenne kauniita ihanteita.

Uhratkaa isänmaalle parhaat voimanne, odottamatta siitä mitään palkkaa itsellenne.

Hyvä luonne on Teidän onnenne.

Olkaa aina rehellisiä ja jalomielisiä.

Pyrkikää hyvää kohti.

Jos Te olette hyviä kansalaisia, tulee Suomen kansasta hyvä, kukoistava ja onnellinen kansa.

Olkaa ahkeria, itseenne luottavia ja Jumalaa rakastavia.

Ernest Deslandes.

Ylivieskan pikkulottia lähdössä prosenttihiihtoon.

HIIHTOLOMA

Se alkoi tavalliseen hiihtoloman aikaan, eihän sitä muulloin voida pitääkään.

Niin me sitten lähdimme hiihtolomalle ja meitä oli kokonaista kolme henkeä, tosin varsinaisia hiihtolomalaisia vain kaksi, siskoni ja minä, ja äiti oli vain muuten meidän mukanamme, kun me matkustimme hiihtolomalle Helsinkiin. Niin ja ne helsinkiläiset olivatkin valmistaneet oikean hiihtolomailman. Oli aurinkoista ja lumet kaikki tarkoin lakaistu pois ja huolella sulatettu sähkökojeella se, mitä ei voitu kauemmas viedä. Niin sitten ei meitä hiihtäjiä ruvettu hiihtämisellä rasittamaankaan ja siellä olikin paljon muuta ja hauskempaa nähtävää. Olipa meillä hyvä onni tavata Markus-setääkin. Hän puristi oikein kädestä meitä ja oli niin herttainen. Tämä olikin numero yksi tapaus ja sitten seurasi muitakin numeroita.

Teimme retken Korkeasaareen ja siellä meillä olikin se Suomen suuryllätys eli ne Suomen suuret yllätykset sylissämmekin, ne Suomen leijonat, jotka olivat talvella syntyneet Korkeasaaren leijonahäkissä.

Kyllä ne olivat sitten pehmoisia ja herttaisia pallukoita, painoivat sillä kertaa vain 7 kiloa kappale ja kuulemma ne eivät syökään muuta kuin emonmaitoa vain. Ne eivät olleet yhtään vihaisia. Kun me saimme ne syliimme, ne istuivat ja kitisivät kuin kissan pennut vain, mutta kovemmalla äänellään. Toinen pentu olla möllötti vain eikä puhunut sylissäkään mitään. Toinen vain sylki yhden kerran eikä silmille päin, vaan sähisi kuin kissa silloin, kun se on vähän äkäinen. Niillä oli vaaleanruskea ja niin silkin pehmoinen karva. Tassut olivat lämpöiset ja pehmeät, mustapohjaiset. Kynnet olivat oikein pitkän pitkät, ainakin yli viisi senttiä, mutta ne olivat kuin irrallaan tassussa. Se ei osannut niitä ollenkaan käyttää eikä raapinut niillä. Leijonaemo oli siitä vihainen, kun poikaset luvatta otettiin salaa toiseen tyhjään häkkiin, josta sitten saatiin ne ottaa käsillä syliin asti.

Suuret leijonat mörisivät kovin ja meitä ihan peloitti, kun ne puhelivat keskenään eri häkeissään.

Korkeasaaressa oli muitakin eläimiä oikein paljon, vaikka siellä olikin paljon lunta maassa. Vesipuhveli on suuri. Kamelit saivat meiltä leipää. Tavalliset karhut söivät antamiamme leipiä ja sokeria, mutta jääkarhut eivät syöneet. Pienin jääkarhu vain söi vähän leipää. Se on siellä häkissä syntynyt jääkarhun poikanen.

Sitten me kävimme Stockmannin kulkevia portaita myöten ajelemassa ja vielä me kävimme eduskuntatalossa ihan sisällä katsomassa. Se oli niin komea sisältäkin ja tyhjä. Vain ovenvartijoita oli siellä ja joku setä ja täti katselemassa samalla tavalla kuin mekin taloa.

Sitten me kävimme vielä Eläintieteellisessä museossa, jossa oli paljon täytettyjä eläimiä ja kaksipäisen vasikankin saimme nähdä. Oli siellä myös kaunis Riikinkukko, valkonen ja kirjava. Siellä oli niin paljon suuria eläimiä ja puhvelihärkäkin. Lintu-puolella oli suuret kaapit täynnä lintuja, pieniä ja suuria. Siellä oli oikein kauniita lintuja — ja monenlaisia kaloja. Mutta ne olivat kaikki kuolleita ja täytettyjä, mutta elävän näköisiksi laitettuja.

(Jatk. siv. 14.)

Tervetultuanne Pikkulottien syntymäpäiville

Me täytämme vasta viisi vuotta, mutta lapsi oppii siinä ajassa paljon. Ensin se oppii olemaan vierastamatta, sitten se oppii kävelemään, puhumaan, leikkimään, sitten oppii jo käsitöitä ja kotiaskareita. On jännittävää tutustua siihen suureen maailmaan, missä elää, ihmisiin ja lintuihin ja puihin ja siniseen taivaaseen. Ja huomata, että se suuri tuntematon on ihan oma maa, isänmaa. Ja isänmaa on aivan sama kuin koti. Jokainen kotona rakastaa toisiaan, auttaa ja neuvoo. Me pikkulotat isänmaakodissamme tahdomme oppia olemaan hyödyksi ja avuksi, jos missä meitä tarvitaan. Teitä, vanhemmat ja opettajat, me kiitämme tästä suuresta kodista. Me tahdomme tehdä siitä entistä suuremman ja kauniimman, me tahdomme auttaa teitä ja jatkaa töitänne.

On lapset kansakunnan uusi kevät
ja suvet uudet itävät jo heissä.
He nousevihin polviin siirtelevät
mi' oli kerran ikuisinta meissä.

(Esitetty Keravan tyttöosaston 5-vuotisjuhlilla.)

Pikkulotat lahjoittajina

Eräs tyttöosasto (nimeä eivät halua mainittavan) piti äskettäin vuosikokouksensa. Siellä esitettiin myöskin tilikertomus, niinkuin kaikissa vuosikokouksissa. Tämä tyttöosasto on 5 vuoden aikana myyjäisillä y. m. kartuttanut kassaansa, joten heillä nyt onkin sievoinen summa pankissa. Mutta kun nämä varat taas vuosikokouksessa ilmoitettiin, eivät tytöt olleetkaan oikein tyytyväisiä. Se raha rupesi askarruttamaan heidän mieltänsä. Heistä alkoi tuntua, että se on siellä pankissa »kuolleena pääomana». He tahtoisivat *auttaa ja tehdä sillä jotakin.* Ensin pohtivat asiaa ryhmänjohtajat tyttöosastonjohtajan kanssa ja sitten pidettiin osastossa tärkeä kokous. Rajaseudun pikkulottasisaret ja heidän toimintansa monet vaikeudet ovat aina olleet näiden tyttöjen sydäntä lähellä. Sitäpaitsi ovat he toivoneet, että joskus voitaisiin pitää yhteiset pikkulottapäivät, jossa sisaret läheltä ja kaukaa tapaisivat toisensa. Kun nyt tämän rahan käyttöä suunniteltiin, päätettiinkin yksimielisesti yhdistää nämä kaksi asiaa ja lahjoittaa 10000 mk lottien Keskusjohtokunnalle toivomuksella, että tästä sitten kun yhteiset pikkulottapäivät järjestetään, jaetaan matka-apurahoja rajaseudun tyttöosastoille. Siihen mennessä ostetaan lahjoitussumman korkotuloilla rajaseudun tyttöosastoille laulukirjoja ja Pikkulotta-lehtiä. Lahjoitukseen pyydettiin lupa paikallisosastolta. Sitten piirrettiin, maalattiin ja tekstattiin lahjakirja, joka lähetettiin rahojen mukana. Ja nyt ne ovat täällä odottamassa tulevia pikkulottapäiviä. Toivomme, että joskus »yhtehen yhymme, saamme toinen toisihimme». Siinä toivossa lähetämme teille, lahjoittajat, *lämpimät tervehdyksemme ja kiitoksemme* kauniista ajatuksestanne ja lahjastanne.

Sls.

Reipas laulu Pikkulotille

Sävel SF-filmistä »Rykmentin murheenkryyni».
Sanat kirj. *Helmi-täti.*

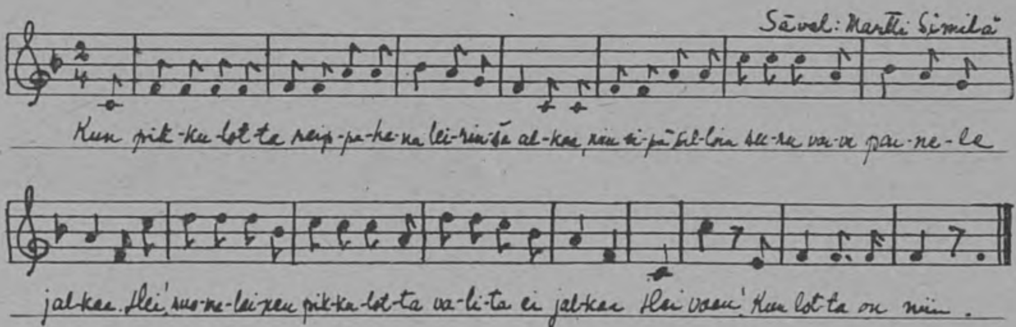

1. Kun pikkulotta reippahana leirinsä alkaa,
niin eipä silloin suru, vaiva painele jalkaa.
Hei! suomalainen pikkulotta valita ei jalkaa!
Hei vaan! Kun lotta on niin.

2. Kun pikkulotta suunnistaa, sataa tahi tuulee,
niin metsiköstä kamalata ryskyä kuulee.
Hei! suomalaista pikkulottaa karhuksipa luulee.
Hei vaan! Kun lotta on niin.

3. Kun joku setä tahi täti jalkansa taittaa,
niin pikkulotta hätälastan paikallensa laittaa.
Hei, suomalaista pikkulottaa työ ei koskaan haittaa.
Hei vaan! Kun lotta on niin.

4. Kun pikkulotta ompelee, neuloo tahi keittää,
niin sisukkaasti hymy aina kyyneleenkin peittää.
Hei, suomalainen pikkulotta itkut nurkkaan heittää.
Hei vaan! Kun lotta on niin.

5. Kun pikkulotta puuropataa sekoittaa ja laulaa,
niin eipä kurni nälkäkurki masua ja kaulaa.
Hei, suomalainen pikkulotta meni puuron paulaan.
Hei vaan! Kun lotta on niin.

KUVAKIRJE KUOLEMAJÄRVEN PIKKULOTTIEN KESÄLEIRILTÄ

5—8 P:NÄ HEINÄKUUTA 1938

N:o 1. Vänrikki Stoolin tarinoista tuttuna heinäkuun viidentenä päivänä saapui 62 pikkulottaa myttyineen ja johtajineen yhdeksästä kyläosastosta, eli toisin sanoen kaikista paikallisosastomme kyläosastoista, joissa on pikkulottia, Kuolemajärven kirkolla, kauniin Kuolemajärven rannalla sijaitsevaan Puolustuslaitoksen harjoitustaloon, jossa leiripäivät pidettiin.

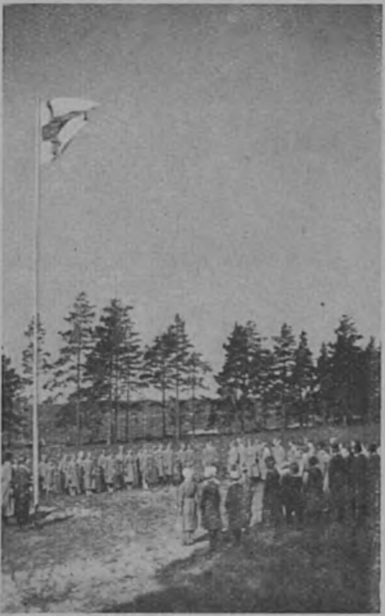

N:o 2. Joka aamu ja ilta pidettiin hartaushetki lipun nostoineen ja laskuineen Suojeluskunnan kentällä, näinä päivinä myrskyävän Kuolemajärven rannalla.

N:o 3. Opetustunnit luentoineen, lauluineen ja askarteluineen sekä ruokailut tapahtuivat avarassa, ilmavassa ja viihtyisässä Puolustuslaitoksen harjoitustalon juhlasalissa, josta tämä hauska kuva.

N:o 4. Astiat pestiin ulkona pikkulottien ja heidän johtajiensa ja muonittajiensa keskellä vähän huonosti näkyvässä saavissa. Ilma oli valokuvaa otettaessa sateinen.

N:o 5. Myös suunnistauduttiin. Tämä selvä kuva valoineen ja varjoineen ja tietysti herttaisine pikkulottineen on muistona matkan päästä Pilkan talon pihalta.

N:o 6. Viimeisenä iltana oli tyttöjen omaisille ja tutuille järjestetty nuotiojuhla, jossa paikallisosaston puheenjohtaja, lotta Iida Valio, joka oli ollut mukana koko leiriajan, puhui ja pikkulotat suorittivat muun ohjelman. Tilaisuuden juhlistajana ja erittäin kylmän ja tuulisen illan lämmittäjänä olikin kokko erinomainen.

N:o 7. Viimeisenä aamuna tyhjennettiin patjapussit kovasti myllertävän Kuolemajärven rannalla. Pikkulotat olivat nukkuneet Puolustuslaitoksen harjoitustalon yläkerrassa olevassa huoneessa, jossa sattuneista hauskoista tapauksista olisi paljonkin kerrottavaa.

N:o 8. Hauskat päivät aherteluineen, leikkeineen, uintineen, voimisteluineen, suunnistautumisineen, retkineen puheenjohtajan vieraiksi kauniiseen Rantamäkeen y. m. tapauksineen päättyivät ja pikkulotat seisoivat myttyineen ja johtajineen lähtövalmiina odottamassa autoja palatakseen rakkaisiin koteihinsa auttamaan vanhempiaan kotiaskareissa. Kauniit, hauskat muistot jäivät kaikkien mieliin näistä ensimmäisistä koko Kuolemajärven paikallisosastoa koskevista leiripäivistä.

Kuolemajärven pikkulottien Siiri-täti lähettää täten terveisiä ja toivottaa Jumalan runsasta siunausta kaikille Suomen pikkulotille.

Kauneimmat leirimuistoni

Ollessani tyttöleirillä, Yyterin sannoilla, jäi mieleeni monta hyvin kaunista tapahtumaa. Kauneimmat kuitenkin olivat lipunnosto, iltanuotio ja meri.

Lipunnosto oli hyvin juhlallinen. Kaksi lottatätiä seisoi lipputangon vieressä pidellen lippua käsissään. Kaikki pikkulotat seisoivat juhlallisina perusasennossa. Lippu alkoi kohota. Se kohosi hiljaa ylös, kohti vapaan Suomen sinitaivoa. Kaikkien katseet olivat kiinnitetyt tuohon lippuun, jonka tähden niin monet suomalaiset ovat kaikkensa antaneet. Lippu kohosi ylöspäin, yhä ylöspäin. Nyt se oli lipputangon päässä. Siellä se hulmusi niin kauniisti, tuo meidän kaikkien suomalaisten yhteinen siniristilippu. Oli hetken aivan hiljaista. Vain tuuli humisi puiden latvoissa, linnut lauloivat puiden oksilla kiittäen Luojaansa. Varmaankin monen pikkulotan rinnasta juuri tällä hetkellä kohosi kiitos Jumalalle, joka oli antanut meille vapaan maan. Vapaa maa, sehän oli ollut niin monella esi-isällämme unelmana ja nyt se oli toteutunut.

Iltanuotio. Se oli jotain hyvin kaunista. Suuri nuotio roihusi. Kaikki leirin pikkulotat istuivat sen ympärillä. Oli muuten hämärää. Vain nuotio valaisi tienoota. Paljon ohjelmaa esitettiin. Lopuksi me pikkulotat lauloimme Lottien laulun. Sävel kajahti juhlallisena illan hämyssä. Lauloimme täysin rinnoin. Iloitsin siitä, että sain kokea näin kaunista, suurenmoista ja jollain tavalla henkeä salpaavaa. Ajatella, että juuri me pikkulotat olimme muiden Suomen nuorien kanssa Suomen tulevaisuus ja toivo.

Meri. Se oli myös hyvin kaunis. Se oli kaunis ollessaan peilikirkas, mutta myös silloin, kun se myrskysi. Aallot tulivat kovalla voimalla rantaan. Kun seisoin rannalla, tuntui siltä kuin ne olisivat tulleet aivan sinne asti missä seisoin ja vieneet minut mukanaan. Näin kuitenkaan ei koskaan käynyt, vaan aina ne pysähtyivät päästessään ran-

Karihaaran Laitakarin pikkulottia.

Tervehdys Turku I:n Tyttöosaston 5-vuotisjuhlaan

(Lyhennettynä.)

Vieri viesti vanhemmille
Sai sanoma suuremmille
Ison lotan korvaan kulki
Lottaemon luokse liiti
Salaisuus tuo suuren suuri
Tieto tärkeä, totinen:
Jo on noussut lattialta
Pieni päässyt permannolta
Katkaissut kapalovyönsä
Potkinut palleron punokset
Sylilapsosen sitehet.
Ensi vuotensa elellyt
Vuoteen viiteen viilletellyt
Lottalapsi liikuskellut

Koulutusohjelma

Huomatessani viime Pikkulotta-lehdessä Marketta tädin kehoituksen muistaa lehteä kirjoituksilla ajattelin, että voisi kerran kirjoittaa sellaistakin, joka kuuluu ehkä enemmän tyttötyöntekijöille kuin pikkulotille.

Viime tyttötyönjohtajien neuvottelupäivillä 13—14. XI. 1937 eräs esitelmöitsijä ehdotti, että kunakin toimintavuonna keskittyisimme määrätyn aatteen ympärille opetuksen helpottamisen ja selvyyden vuoksi, viettäisimme näin esim. Kalevalavuotta.

Me olimme omassa osastossamme jo toteuttaneet sen ajatuksen, vietimme juuri Sotamarsalkka Mannerheimin vuotta. Pikkulotille, joille Sotamarsalkkamme oli ollut vain kaukainen sankari-ihanne, tuli näin ihanteestaan elävä todellinen sankari, jonka elämäntyön suuren merkityksen he samalla oppivat tuntemaan.

Viime vuosi oli osastossamme vapaussodan 20-vuotismuistolle pyhitetty. Koko vapaussotahan on kaikille pikkulotille vain historiaa, mutta tämän muistovuoden kaikkien luentojen ja muistelmakirjoitusten tarkoituksena oli tehdä se niin eläväksi itsekullekin, ettei se tunnu vain kaukaiselta synkältä tarulta, vaan todellisuudelta, joka voi uudis-

---

taan. Katsellessani myrskyävää merta tunsin itseni sanomattoman pieneksi ja heikoksi. Se oli niin suuri ja valtava. Ja aallot olivat niin korkeita. Mutta kuitenkin minä rakastan merta. Se on niin jylhän kaunis ja suurenmoinen. Aallot, jotka tulevat rantaan, tulevat jostain hyvin kaukaa, meren aavoilta ulapoilta. Jos aallot osaisivat puhua, kertoisivat ne varmaan tarinoita, pitkiä ja ihmeellisiä tarinoita meren ulapoilta ja meren pohjasta. Meri on niin arvoituksellinen, se on niin suuri ja mahtava.

Minulle on jäänyt tyttöleiriltä kolme suurta ja arvokasta muistoa, mutta myös paljon pieniä ja rakkaita muistoja. Usein ajattelen kaipauksella leiriajan ihania päiviä ja toivon, että joskus toistekin pääsisin tyttöleirille.

Pirkko Mäkinen.

(III:s palkinto kirjoituskilpailussa.)

Pikkulotta pinnistellyt.
»Pian alkaa juhlat suuret
juhlat suuret ja komeat.
Vierahat jo kutsuttuna
Ystäväiset yhtymähän
Näihin pirteihin pitoihin
Kelvollisiin kekkereihin.
Emo tuosta miettimähän
Iso lotta laskemahan
Mitä lahjaks lapsoselle?
Mikä emon paras anti.
Korkeimmalta Kaitsijalta
Iso lotta Luojaltansa
tätä pyytäin ja anoen
toivotukset Onnen tuopi:
Käki kukkuis lapsen onnen,
menestyksen, kasvun kauniin,
lapsuusajan auvoiseksi,
eliniän onnekkaaksi.
Suokoon teille pikkulotat,
Antakoon hyvä Jumala
Onnen aina elääksenne
Isänmaassa armahassa,
Suloisessa Suomenmaassa.

Aili Salomaa.

tua, ellemme tee työtä isänmaamme ja kansamme puolustustahdon hyväksi kukin kohdaltamme.

Nyt alkava toimintavuosi on osastossamme koulutusvuosi. Onhan meillä aina koulutusta, ei yksikään työilta mene ilman sitä, mutta sen lisäksi olemme pitäneet parhaana viettää kokonainen vuosi erikoisesti sen merkeissä. Millä tavoin meillä sitä silmälläpitäen on työ järjestetty, siitä tahtoisin nyt kertoa.

Osastossamme on 88 pikkulottaa, jotka tähän saakka ovat toimineet yhdessä, koska alin ikäraja alussa oli 12 v. Nyt on virallisesti alin ikärajamme 11 v., mutta on joukkoomme vanhemman sisaren turvin tai muista »syistä» päässyt pujahtamaan nuorempiakin. Näin suuressa osastossa, kun ikä vaihtelee 10—17 v., alkaa opetus yhtenä osastona toimien olla suorastaan ylivoimaista. On mahdotonta puhua 10-vuotiaan ymmärryksen mukaan samalla koettaen pitää 17-vuotiaan mielenkiintoa vireillä. Näin ollen olemmekin alkaneet toimia kahdessa osassa 10—13 v. »alakoulussa» ja 14—17 v. **»yläkoulussa»**, niinkuin ohjesääntömmekin sallivat. Molemmilla on kokous samana iltana samassa huoneistossa. Pienemmillä on ensin tunnin ajan oma työiltansa, sitten ollaan ½ tuntia yhdessä ja viimeksi on »suurten» työilta. Yhdessä ollessamme pidetään nimenhuuto, lauletaan ja ilmoitetaan yhteisistä asioista. Nimenhuudossa vastaa jokainen rj. ryhmästä niin suurista kuin pienistä. Rj:t joutuvat näin, koska he kaikki kuuluvat »isoihin» pitämään ryhmänsä koolla muuten esim. ryhmäkokouksien y. m. s. avulla. Laulua, joka aina on mieltä kohottava ja yhdistävä voima, harjoitamme laulunopettajamme johdolla omasta pikkulottalaulukirjastamme.

Tämän yhteisen ½-tuntisen vietämme siksi, että yhteys osastomme pienten ja suurten välillä säilyisi eikä katoaisi se innostava ja kannustava tekijä, joka on molempien osien vuorovaikutuksessa.

Pyhtään tyttöjen ensimmäisestä omasta juhlasta.

Opetuksen aloitamme kummassakin osassa Kultaisilla sanoilla (joihin muuten kovin kaipaisimme selityksiä) joka kerta otetaan niistä yksi, jonka johdolla johtaja puhuu muutaman sanan.

Pienimmille selitetään Lotta-Svärd yhdistyksen toimintaa alkuaikoina, sen tarkoitusta ja toimintamuotoja helppotajuisessa muodossa. He saavat kirjoittaa taululle osastomme nimen, mikä ei näytä olevan helpoin tehtävä, heidän on osattava ulkoa jäsenkorttinsa, tiedettävä numeronsa, tiedettävä tyttöosaston johtajan nimi ja osoite, samoin paik. osaston ja piirin puheenjohtajan nimet j. n. e. Hiihto- ja kävelymerkkisäännöt opitaan marssien yhteydessä. Joka työillassa luetaan jotain lapsille sopivaa esim. Z. Topeliuksen kertomuksia. Jo pienillekin koetetaan teroittaa täsmällisyyden ja hyvän kurin merkitystä; myöhästymisestä he saavat pienen muistutusmerkinnän ja poissaolleet saavat johtajan luona oppia sen mitä työillassa on puhuttu. Joka kerta suorittavat pikkulotat pientä ohjelmaa, jota esittäessään pikkulotta joutuu omien osastolaistensa eteen tottuakseen jo pienestä pitäen esiintymään rohkeasti ja vapaasti. Näin ehkä saadaan häviämään esiintymiskuume, joka isoissa lotissa ilmenee niin haitallisena.

Omissa työilloissaan oppivat pienimmät tavallisimmat laulut ulkoa ja yhdessä suurten kanssa harjoitellaan niitä laulamaan.

Jo pienimmillekin järjestetään isänmaallista ohjelmaa ja heihin koetetaan kasvattaa lottahengen vaatimaa täsmällisyyttä ja velvollisuudentuntoa. Lottakasvatus on jo pienillekin kaiken tarkoituksena ja siihen päämäärään pyrimme muistaen periaatteemme: »Vaikka näytämmekin leikkivän, isänmaan hyväksi sen teemme».

»Suurten» osassa on opetus tietysti jo toisenlaista. Tyttöosaston ohjesäännöt opitaan tarkkaan, samalla selittäen hieman isojen lottien sääntöjä. Lotta-Svärd lehdestä luetaan sopivia kirjoituksia ja muutakin isänmaallista ohjelmaa järjestetään. Varsinaisten lotta-asiain lisäksi hankimme sidonta- ja ensi-apu luennoitsijan ja harrastamme myös suunnistautumista. Joka työillassa on kunkin ryhmän vuorollaan järjestettävä 2 ohjelmanumeroa, joista ainakin toinen on sisällöltään vakava.

Eniten vaaditaan ryhmänjohtajilta osastossamme omintakeista ja itsenäistä toimintaa. Ryhmäjako osastossamme on varsin kiinteä ja osanotossa, arpojen ja merkkien myynnissä ja missä tahansa kilpailemmekin tapahtuu se aina ryhmittäin. Ryhmänjohtaja suunnittelee ohjelmaa, järjestää tiedoituksen ryhmässään, hoitaa annetut työt takaisin ja huolehtii retkille lähtiessä oman ryhmänsä mukanaolosta. Ryhmänjohtajien on myös

(Jatk. siv. 15.)

PIKKULOTAT ROMUA KERÄÄMÄSSÄ

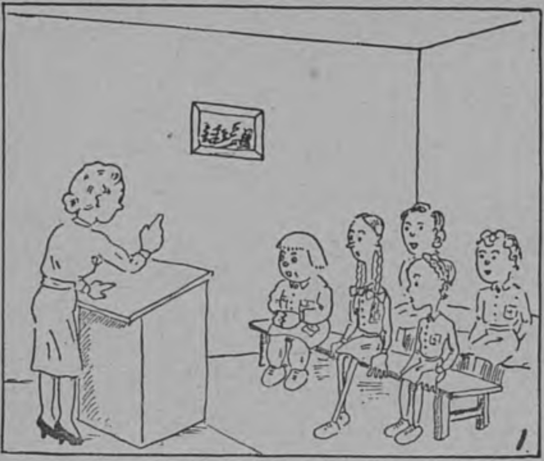

1. Nyt tytöt työhön isänmaan hyväksi!
Romutkin kelpaa lennokki-jyväksi.

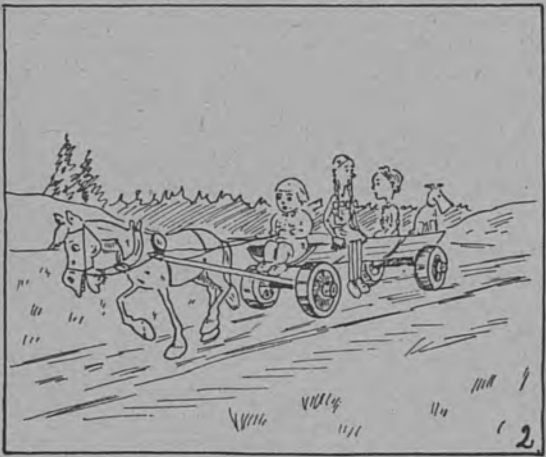

2. Lyllerö-tyttö ohjaksia käyttää,
Pollenkin mielen ilo täyttää.

3. Pientä ja suurta saalista karttuu.
Vikkeläänkin keräämisen into tarttuu.

4. Mitä kummaa Vikillä on nokassa?
No, lisänä vainen rikka rokassa!

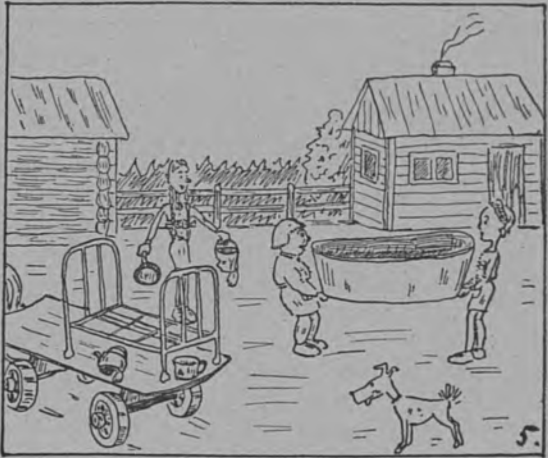

5. Ammeita, pannuja, sankoja annetaan,
kaikki tyttösten kuormalle kannetaan.

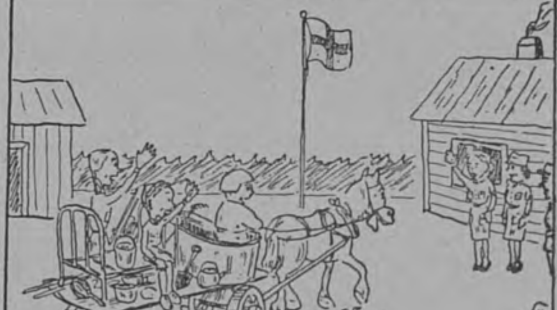

6. Ylväs Lyllerön, Pylleron, Tyllerön retki.
Paluu on heille kunnian hetki.

Päivää tytöt.

Anneli sanoi minulle, että hän oli hiihtänyt satoja kertoja kouluun, mutta ei ollut koskaan ennenkuin sinä päivänä huomannut, että talvella voi olla niin kaunista. Kesän kauneuden hän oli keksinyt viime kesänä leirillä, mutta että talvikin oli niin ihana, se oli aivan uutta. Niin käy usein muillekin. Me kuljemme satoja kertoja teillä, kujilla ja metsissä, emmekä huomaa mitään erikoista. Mutta sitten yhtäkkiä joskus käy niinkuin Annelille. Me hämmästymme kaikesta kauniista, mitä ympärillä on. Tuollainen hetki on ikimuistettava elämässämme. Toivon, että monet teistä ovat kokeneet samaa ja ellei ennen niin keväthankien aikana koette.

Olemme eläneet tätä nykyä hiihtämisen aikaa. Olette tietysti osallistuneet prosenttihiihtoon ja tuoneet pisteitä ja prosentteja osastollenne. Olette kai myöskin olleet hiihtokilpailuissa — osanottajina?

Olemme Annelin kanssa olleet katsojina monissa hiihtokilpailuissa. Se on meistä niinkuin koko Suomen kansasta hauskaa ja »jännää». Tiedättekö, tytöt, olen oikeastaan monta kertaa ihmetellyt, minkätähden se on hauskaa. Eihän niissä oikeastaan näe paljon mitään. Sinne ne kilpailijat häviävät metsään, eikä heistä tiedä mitään tällaisilla lyhyillä matkoilla ennenkuin maalissa. Mutta sittenkin se on mukavaa. Se vain on minusta ikävää, että niille viimeksi tulleille ei huudeta eikä hurrata yhtään, vaikka ovat tehneet aivan yhtä raskaan työn, ehkäpä raskaamman sentähden, ettei heillä ole taitoa eikä voimia yhtä paljon kuin parhaimmilla. Me päätimme Annelin kanssa huutaa »duetossa» *jokaiselle*, ensimmäiselle *voiton* tähden ja toisille *yrityksen* tähden. Ja kyllä me huusimmekin »heitä». Välillä söimme yskänpastilleja. Sitten soikin taas äänemme kirkkaana ja kantavana. Paljon on kilpailuissa oppimistakin katselijoilla ja osanottajilla. Ne ovat suorastaan kehittäviä ja opettavia. Miten erilaista *kilpailumieltä* näkeekään kilpailuissa. Toivoisin, että te tytöt ottaisitte kilpailuihin osaa jo senkin tähden, että kilpailut kasvattavat oikeaa *kilpailumieltä*. Niin montaa on siinäkin mieltä kuin on päätäkin. Jokainen ottaa eri tavalla voiton ja tappion. Vaikeinta on suhtautua oikealla tavalla voittajatoveriin. Siinä on paljon oppimista. »Katsopas, täti, miten herttaisesti Sirkka meni onnittelemaan pahinta vastustajaansa», sanoi Anneli. Niin, ja miten nöyrästi ja välittömästi Kaija otti sen vastaan. Oletteko huomanneet, tytöt, miten vaikeaa on antaa tunnustus toverille hyvästä suorituksesta. Mutta kun sitten on kerran jossakin sen antanut, niin miten paljon helpompaa se on toisella kerralla ja jokapäiväisessä elämässä, kotona ja koulussa. Mutta Anneli väitti, että vielä vaikeampaa on *ottaa vastaan tunnustus* oikealla tavalla. Kuvitelkaamme esim. että Sirkka on tehnyt väärin ja sitten tahtoo rehellisesti tunnustaa virheensä Kaijalle. Jos Kaija siihen tokaisee: »Enkös sitä sanonut. Kas vain, kun täytyi tulla myöntämään. Onpas se ihme», niin arvaatte miten vaikeata on silloin Sirkan pitää hyvät päätökset ja olla hyvä. *Tunnustuksen vastaanottaminen vaatii hienotunteisuutta ja nöyrää mieltä.* »Kiitos, sinähän teit reilusti», vastaus auttaa toista taistelussa pahaa minää vastaan. Ja varmasti toisenkin kerran on hänen helpompi ottaa ensimmäinen askel sovintoon. Teillä on arvattavasti paljon kokemuksia näistä asioista. Olisin iloinen, jos kirjoittaisitte niistä minulle tai lehteemme, toisten auttamiseksi. Kilpailut ovat hauskoja, jännittäviä ja *ne kasvattavat oikeata kilpailumieltä.* Toivoisin, että teillä kaikilla pikkulotilla olisi reilua kilpailumieltä.

Kun nyt puhutaan hiihtämisestä, niin emme voi tässäkään unohtaa Zakopanea Puolassa. Siellähän uljaat Suomen pojat ovat kamppailleet Suomen hiihtomaineesta. Olette varmasti pitäneet peukaloa radioittenne ääressä. Niin mekin. Välillä meni kylmiä väreitä pitkin selkää, välillä tuli kyyneleet silmiin, tietysti ilon kyyneleet ja sitten kun soitettiin Suomen voiton kunniaksi Porilaisten marssia, tulivat ne kylmät väreet taas selkään. Ja kyllä me yhdyimme hei-huutoon Karppiselle, Kurikkalalle y. m. niin, että talo raikui. Sellaisia ne ovat Suomen pojat. Heistä olemme ylpeitä kaikki.

Sitten taas vähän lehdestämme. Toisen hankintakilpailun tulosta ei voida vielä ilmoittaa, sillä aika menee umpeen vasta helmikuun viimeisenä päivänä ja silloin tämä lehti on jo painossa. Muistutan vielä kuitenkin, että *lehteä voi edelleenkin tilata* ja tilaajat saavat vuoden ensimmäisetkin numerot. Tilauksia ei voi lähettää vapaakirjeinä. Edellisten hankintakilpailujen palkinnot on lähetetty kaikille onnellisille voittajille. Toivotaan, että kompassin saaneista tyttöosastoista tulee oikein haka-suunnistajia ja että Helka sieltä Virolahdelta näppää hauskoja pikkulottakuvia Pikkulotta lehdellekin. Ja muille kaikille toivomus, että lähetätte kirjeitä, kirjoituksia y. m.

Lappeenrannan pikkulottien hiihtokilpailuista.

Edellisen numeron tehtävien ratkaisut.

Kuva-arvoitukset: siv. 14. Kala-aitta on täynnä kaloja (kala ilman a kirjaimia = aitta), siv. 16. Pikkulotta lehti kaikkialle.

Ristisanatehtävä N:o 1.

Vaakasuoraan: 1 Vilja. 5 La. 7 Kielo. 11 Ata. 12 Hauska. 15 Hei. 16 Lulu. 18 Loka. 19 Stol. 20 Luot. 22 Olo. 23 Rinta. 24 Ala. 26 Isi. 27 Akana. 32 Lavo. 34 Uuno. 36 Tuet. 38 Ilta. 40 Hio. 41 Seuloa. 43 Lek. 44 Antoi. 45 To. 46 Laatu.

Pystysuoraan: 1 Vala. 2 Itu. 3 Lalli. 4 Ah. 5 Luo. 6 Asko. 7 Ka. 8 Ehto. 9 Leo. 10 Oili. 13 Altai. 14 Ka. 17 Uuni. 19 Slaavi. 21 Otsa. 22 Olka. 23 Re. 24 Aalto. 25 Sa. 28 Nolla. 29 Juha. 30 Enot. 31 Luut. 32 Maku. 35 Uin. 36 Te. 37 Elo. 39 Tet. 41 Si. 42 Al.

Kilpatehtävä N:o 1.

Niistä kymmenestä lehdessä mainitusta nimestä olivat suosituimmat: 1. *Sirkka,* 2. *Liisa* ja 3. *Aino.* Ette osanneet arvata, että Sirkkoja olisi ollut enimmän viime vuoden Pikkulotta lehden tilaajien joukossa. Seuraavat Liisan ja Ainon jälkeen olivat: Eeva, Eila, Hilkka, Maija, Kerttu, Aune ja kymmenenneksi Anna-Liisa. Ehkä teitä huvittaa tietää vielä 5 nimeä lisää. Ne olivat Kirsti, Terttu, Annikki, Irja, Helvi ja Pirkko. Siinä siis nyt mainittuina 15 enimmän käytettyä nimeä. Palkinnon (kaulakoristeen) tässä kilpailussa saivat: *Annikki Lyijynen, Pulsa as., Annikki Heikkinen, Kuhmo kk.* ja *Helvi Ylilammi, Honkojoki.*

»Söpölle» kiitos kuvasta, »Lipille» herttaisesta kirjeestä ja runoista, joissa on kauniita ajatuksia, mutta runomitassa on tosiaan korjaamisen varaa, niinkuin sanoitkin. »Tarinalle» kiitos kertomuksesta. Muistapas toistekin! Kertokaapas meille, tytöt, talvitoiminnastanne. Nyt kun tulee hiihtoloma, niin varmasti saatte aiheita. Ehkäpä lottatädin kanssa teette retkiäkin silloin. Kiitos Suolahteen kirjoituksesta. Julkaisemme nämä aikaisemmat hiihtoretkikertomukset ensin. Kun saatte tämän, on lomanne jo melkein lopussa. Virkistävää ja iloista loman loppupuolta toivoo

Marketta täti.

Kilpatehtävä N:o 2.

Nyt saatte, tytöt, arvata, kuinka monta pikkulottaa oli koko maassamme yhteensä *tämän vuoden (1939) tammikuun 1 pnä.* Tehtävän helpoittamiseksi ilmoitamme, että viime vuonna tammikuun 1 p:nä oli pikkulottia *19926* ja viime vuoden toukokuussa 21000. Nyt siis arvaamaan, kuinka monta pikkulottasisarta teillä on. Parhaiten arvanneelle annetaan palkinnoksi *kompassi, 2 muulle 25 mk:n kirjat.* Yhtä hyvin arvanneiden kesken tietysti palkinnot arvotaan. Luvun voi hyvin ilmoittaa postikortilla. Vastaukset on lähetettävä *ennen maaliskuun 15 päivää os. Pikkulotan toimitus, Helsinki, Laivanvarustajankatu 6.*

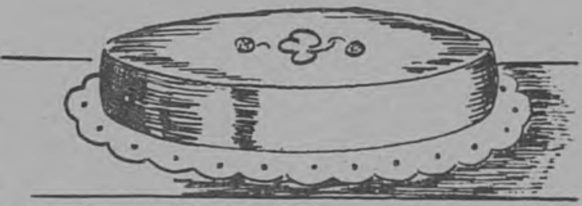

Äiti oli leiponut pikku Annin ompeluiltaan kakun sillä ehdolla, että se leikattaisiin *kolmella* leikkauksella siten, että Anni itse ja kukin hänen seitsemästä vieraastaan saisi yhtä suuren palasen. Miten kakku oli leikattava?

HIIHTOLOMA (Jatk. sivulta 6.)

Kun me sitten lähdimme Helsingistä pois, niin jäi meidän tavaroista osa sinne, kun oli niin kiire junalle. Pyyheliinoja kylpyhuoneen naulasta ei muistettu ottaa ja hammasharjakin jäi sinne hyllylle.

Kun tultiin kotikaupunkiin Lappeenrantaan oli täällä hiihtokilpailut, johon minäkin otin siskoni kanssa osaa. Olin ensimmäinen siskoni kanssa, mutta viimeisestä päästä ja meille huudettiin ja annettiin kirjapalkinnot. Ne olivat Satuprinsessa ja Satuprinssi, vaikka olimme pikkulottia. Ne olivatkin eri kivoja.

Eila Rintala.

kerran lukukaudessa pidettävä ryhmäkokous, jonka pöytäkirja luetaan työillassa — muutenkin järjestetään osastossamme silloin tällöin, esim. aina leirillä, vuosikokouksia, joissa tytöt itse toimivat puheenjohtajina ja sihteereinä. Kun osastossamme pakostakin rj:t usein vaihtuvat saadaan kasvatetuksi enemmän sellaisia lottia, joilla isoihin tullessaan on jo jonkinlainen tottumus johtajana. Osastossamme on 2 kertaa vuodessa toimitettu hälytys »kypsyyskokeena» juuri tässä omintakeisessa järjestelyssä. Tyttöjen valitsema puheenjohtaja saa osaston johtajalta aivan odottamatta määräyksen toimittaa hälytyksen ja hän tiedoittaa edelleen määräyksen rj:lle. Rj. toimii ennakolta laatimansa tiedoitusjärjestyksen mukaan päämääränään saada ryhmänsä 100 %:na kokoon mahdollisimman lyhyessä ajassa. Näissä hälytyksissä on osanotto ollut yli 90 %. Hälyytyksistä meillä on ollut se hyöty, että saamme nopeasti ja vaivattomasti osastossamme sanan kulkemaan ja esim. merkkien y. m. s. jako voidaan toimittaa muutamassa tunnissa kutsumatta osastoa koolle, tämä on juuri kaupungeissa tärkeää. »Suurten» osastossa koetetaan ennenkaikkea kasvattaa tyttöihin oikea lottahenki ja heille selitetään ne vaatimukset, mitkä oikealle velvollisuudentuntoiselle lotalle asetetaan. Kuri osastossamme on ankara, sen voin entisenä pikkulottana sanoa ja tytöt itse ovat ymmärtäneet sen parhaaksi ja ainoaksi tavaksi, millä heistä voidaan hyviä lottia kasvattaa. Keväällä on osastollamme edessään jännittävät hetket: kokeet työkauden opetuksista. »Suuret» ja pienet kilpailevat keskenään, samoin eri ryhmät. Suljetuissa lapuissa olevat kysymykset jännittävät mieltä ja vastausten »kypsyyden» arvostelee m. m. piirin puheenjohtaja.

Koko osastossamme koetamme järjestää niin paljon kuin mahdollista havainto-opetusta, sillä tavoin koulutus saadaan vaihtelevaksi ja kiinnostavaksi. Lotta-puvun virheet esim. opimme itse puvuista ja kurssi-, kävely- y. m. merkit näemme johtajamme puvussa. Leirillä varsinkin koetimme pyrkiä siihen, että tytöt heti lottapuvun nähdessään näkisivät myös sen virheet. Tämän pukuopetuksen kokeena järjestämme mannekiininäytöksen, jolloin useamman lotan pukuun on sovitettu virheitä jos jonkinlaisia. Koevastaukset tehdään kirjallisesti, ne korjataan ja niistä annetaan arvosana.

Koko opetuksessa muutenkin noudatamme sitä tapaa, että kyselemme seur. kerralla mitä kulloinkin on puhuttu. Se on edullista jo seuraamisenkin kannalta ja lisäksi tytöt kysellessä oppivat parhaiten. Paras ja tärkein koulutusmuotomme on kuitenkin viikon kestävä leiri. Työilloissa menee niin paljon aikaa käytännöllisiin ilmoituksiin ja »juokseviin» asioihin, ettei kahdesti kuussa kokoontuessamme kovin perusteellinen koulutus voi tulla kysymykseen. Mutta kun olemme ottaneet tavaksi sen, että retkillä, kävelysuorituksissa ja missä tahansa kokoonnummekin puhumme lotta-asioista, jäävät ne mieleen ja joka kerta saamme myös jotain uutta.

Tällaista kokonaista koulutusvuotta ei luonnollisesti voi järjestää kovin usein, mutta kuitenkin niin että jokainen »ikäluokka» kerran saisi käydä sen läpi.

Me osastossamme toivomme tällaisen johdonmukaisen alkeisopetuksen kautta saavuttavamme sen, että näistä pikkulotista kerran kasvaa sellaisia lottia, jotka kunnialla täyttävät paikkansa suurten lottien rivissä.

Lopuksi vielä vaatimaton ehdotus. Olisiko mahdollista joskus varata Pikkulotta-lehdestä palsta tai kaksi tyttötyöntekijöitä varten. Tyttötyöhän on suhteellisen uutta ja vielä kehityksen alaista ja niin muodoin me hajallaan toisistaan työskentelevät, monesta asiasta epäröivät tyttötyöntekijät usein tunnemme itsemme orvoiksi. — Tällainen »kysymyksiä ja vastauksia» palsta sekä pienet toimintaselostukset eri tyttöosastoista antaisivat meille varmasti hyvää opastusta ja uusia herätteitä — en tahdo käyttää sanaa innostusta, sillä sitä meillä tyttötyöntekijöillä varmasti kaikilla on sydämen täydeltä.

Apulaisjohtaja.

Mielellämme julkaisisimme tässä lehdessämme kirjoituksia tyttötyöntekijöille, mutta kun tahtoo olla tilanpuutetta, emme voi vastedeskään luvata paljon, koska Pikkulotta lehteä suunniteltaessa päätettiin ensi kädessä ajatella pikkulottia. Kysymys- ja vastausosastoa voisimme ajatella. Se ehkä ei vie niin paljon tilaa. Yritimme viime vuonna samanlaista tytöille, mutta se ei näyttänyt silloin heitä kiinnostavan. Voisimme aloittaa senkin uudelleen. Olkaa ystävälliset ja lausukaa mielipiteenne asiasta.

Karihaaran tyttöosastossa käytetään isojen tyttöjen ikäluokasta nimeä *Kultasarja* ja nuorien ikäluokasta *Tähtisarja*. Mitä arvelette näistä nimityksistä, johtajat ja tytöt? Voitaisiinko ne ottaa yleisesti käytäntöön?

Kultaisiin sanoihin saamme vielä tänä keväänä »selitykset».

Toimitus.

Pikkulotan jatkokertomus.

KAKSI SANKARITYTTÖÄ

Kirj. E. Kaarela.

Säkeistöjen toisinnot:

»Oi Jumala, varjele isäimme maa,
Ett' ei ajan aallot sit' upottaa saa,
Ja kaitse sen pienoinen kansa!»

saivat vastakaikua synkän kohtalon painamasta sodan jaloissa kärsivästä pikkukaupungista. — — Hiljaisina lähtivät Lehtiset kotiinsa. Mutta vielä samana iltana palasi Maria takaisin kantaen haalistunutta, kulunutta saalinyyttiä. Ja huolellisesti kätkettiin nyytin kallisarvoinen sisältö pihakamarin lattian alle salakomeroon. — — Koko syntymäpäivän oli rouva Mattilaa painostanut joku näkymätön uhkaava vaara, hän oli ennenkin vaistonnut perhettään kohdanneet kärsimykset. Toisten jo nukkuessa hän valvoen ja tuskaisena odotti aamunkoittoa.

Sitten se tapahtui. — Pekka oli ollut poissa aamusta alkaen, mutta perheen niukalle aamiaiselle hän sentään ennätti. Heidän juuri syödessä vesimaidon kera perunoita, kuului ulkoeteisestä useita raskaita askeleita. — Ja ennenkuin perhe ehti tointua säikähdyksestään oli 16-vuotias Pekka punasotilaiden välissä. — »Tämä lahtarin penikka viedään vankilaan; häntä epäillään luvattomien tietojen kuljettamisesta», selitti röyhkeän tärkeästi sotilaiden jonkinlainen ryhmäpäällikkö. — Aina käytännöllisenä, maltillisena ehätti äiti hakea nuorimmalleen hänen talvitakkinsa ja lakkinsa. Tuulikki lennätti käsineet ja villahuivin. »Jo on poika passattu kuten ainakin täkäläisten», mutisi joku sotilaista. »Ja tähän se mamman hemmottelu saa loppua», jatkoi toinen »toveri». — Mutta vanha isä otti kirjahyllyltään pienikokoisen Uuden Testamentin, äänettömänä ojensi hän kirjan pojalleen. Pekan silmät kostuivat hänen kätkiessään tuon kalleimman aarteen povitaskuunsa. Tuulikki huomasi, miten vakaviksi muuttuivat punasotilaiden kasvot heidän nähdessään tutun kirjan, mihin itse olivat tutustuneet omissa kotipitäjissään, silloin kun kaikki oli ollut vielä niin kodikkaan rauhallista. Tämä huomio lohdutti jollakin tavalla Tuulikin syvää tuskaa nähdessään veljensä niin hentoisena ja avuttomana noiden miesten vankina; ja merkillistä, samalla häneltä ikäänkuin herpaantui tuo ankara vihamielinen tuomio noita vangitsijoita kohtaan. Nämä miehethän suorittivat heille määrättyä sotilaskäskyä. Eihän sotilas voi muuta kuin totella. — Ryhmäpäällikkö antoi komennuksen joukolleen, ovella kääntyi hän sanomaan: »Kotiväen on kielletty seuraamasta vankia!» — — Mutta kuin viivytellen jäi viides, viimeinen punasotilaista jälelle ja toisten etääntyessä jo ulkoeteiseen sanoi hän hiljaa: »Viemme pojan Vanhaa hautausmaata vastapäätä olevalle kasarmille.» — Ovi sulkeutui kiinni. — Huoneessa olijat kuulivat vain sotilaiden tasaisen raskaat askeleet, joihin sekaantuivat joustavat, voimistelussa harjaantuneet askeleet, — — nuoren lyseolaisen askeleet lähtiessään täyttämään raskasta velvollisuutta isänmaalleen. Taisteleva tietää sentään saavansa kuolla avoimesti, mutta vangilla on edessään useimmiten kaameat kidutusajat. — — Äänettöminä, kuin paikoilleen naulattuina, seisoivat huoneeseen jääneet. Tuulikki tunsi saman, paljoa puhuvan hiljaisuuden, joka heidät oli vallannut Matin lähtiessä rintamalle. Jälleen hän ymmärsi, että syvä äänettömyys parhaiten tulkitsee raskasta murhetta. — — Mutta sitten katkaisi rouva Mattila rauhallisesti pitkittyneen hiljaisuuden alkamalla suunnitella kotiväen velvollisuuksia vangin hyväksi. Tuulikki oli aina ihaillut äitinsä harvinaista itsensähillitsemiskykyä; nyt huomasi hän vain tämän kasvojen kalpeudesta voimakkaan mielenliikutuksen. Joskus olikin äiti moittinut tytärtään siitä, ettei hän ollut kyennyt paremmin hallitsemaan tunteitaan. »Kyyneleet eivät ole muita varten, vaan meille itsellemme annettu lohdutukseksi yksinäisyyteen», oli rouva Mattilalla usein tapana sanoa. — — Nytkin hän kätki toisilta kipeän tuskansa, *äitiinhän koski sittenkin pojan vangitseminen eniten; olihan kuin olisi pala hänestä itsestään irti leikattu.* Näennäisesti kylmän rauhallisena alkoi hän suunnitella, mitä nyt voitaisiin tehdä Pekan hyväksi. Käytännöllisesti hän selitti arvelunsa, mitä pojalta puuttui. Puolittain väkisin sai hän tyttärensä neuvotteluun. Isästä ei ollut nyt mihinkään, hajamielisenä hän kuunteli naistensa väittelyä, oli kuin hän vielä taistelisi uhriensa suuruudesta; *molemmat poikansa oli hän luovuttanut vapautensa puolesta taistelevalle Suomelle, enempää ei voi isä antaa, mutta uhri olikin selittämättömän raskas, hänen kohdaltaan oli ehkä toivo sammuva, mutta isänmaan aamunkoitto oli ylinnä.* — —

Jatk.

SISÄLLYS:

Lyyli Varsta: Talvinen tiemme, *Fanni Luukkonen:* »Olette meidän kirjeemme», *Eeva Välimäki:* Ilomielin valmiina palvelemaan, kun kutsuvi syntymämaani, *Hagar Sarasto:* Valkoista vehnästä, *E. Deslandes:* Lapset, *Eila Rintala:* Hiihtoloma, Tervetultuanne pikkulottien syntymäpäiville, Pikkulotat lahjoittajina, *Helmi-täti:* Reipas laulu pikkulotille, Kuvakirje Kuolemajärven pikkulottien kesäleiriltä, *Pirkko Mäkinen:* Kauneimmat leirimuistoni, *Aili Salomaa:* Tervehdys Turku I:n tyttöosaston 5-vuotisjuhlaan, *Apulaisjohtaja:* Koulutusohjelma, *H. Krogerus:* Pikkulotat romua keräämässä, Postipalsta, Edellisen numeron tehtävien ratkaisut, Kilpatehtävä N:o 2, *E. Kaarela:* Kaksi sankarityttöä, Kansikuva: Vihdin kk:n pikkulottia.

Toimituksen ja konttorin osoite: Helsinki, Laivanvarustajankatu 6. Puh. 20 131. Avoinna klo 10—13.

Toimitus: Fanni Luukkonen (päätoimittaja), Saara Forsius (toimitussiht.). Lehden avustajia: Ingrid Gripenberg, Elsa Kaarela, Viola Kuistio, Anna Puranen, Hagar Sarasto, Ester Savolainen, Kerttu Stenberg, Helmi Toiviainen.

V. 1939 ilmestyy 8 numeroa. Tilausmaksut: 1/1 vsk. 8 mk, 1/2 vsk. 5 mk.

TILGMANNIN KIRJAPAINO. HELSINKI 1939